

විනය නීති පැනවීම විෂයෙහි පරිසර සාධකය බලපෑවේ ද?

එන්. ඩබ්. ඩබ්. වී. හසිත සාරංග¹

පර්යේෂණ ගැටළුව

බුදුන් වහන්සේ විනය නීති පැනවීම විෂයෙහි පරිසර සාධකය බලපෑවේ ද?

අරමුණ :

බුදුන් වහන්සේ විනය නීති පැනවීම කෙරෙහි පාරිසරික සාධක බලපෑවේදැයි අධ්‍යයනය කිරීම.

ක්‍රි. පූ. 6 වන සියවසෙහි ස්ථාපනය කළ සංඝ සමාජය බුදුන් වහන්සේ විසින් මෙහෙයවීම උදෙසා විවිධ විධික්‍රම අනුගමනය කර ඇත. මුල් කාලයේ දී ඕවාද ප්‍රාතිමෝක්ෂය හෙවත් අවවාදය මගින් හික්ෂු සංස්ථාව මෙහෙය වූ අතර හික්ෂු සමාජය ක්‍රමයෙන් ව්‍යාප්ත වන්නට පටන් ගැනීමත් සමඟ අවවාදය ප්‍රමාණවත් නොවිණි. ගිහි සමාජය නම් මහා සමාජයෙන් වෙන් වූ පැවිදි සමාජය නම් කුඩා ඒකකය නිර්මාණය කරන විටම සංවරයට මුල් තැන දී එය සකස් කළ බව පෙනේ. එහෙත් මෙකී සංවර බව හික්ෂු සංඝයා වෙතින් ගිලිහී යන විට ඒ සඳහා විනය නීති පැනවීමේ අවශ්‍යතාවය මතු විය. එහෙත් එයට සුදුසු කාලය එළඹෙන තෙක් බුදුන් වහන්සේ විනය නීති නොපනවන ලදී. සැරියුත් තෙරුන් වැනි ශිෂ්‍ය හික්ෂුන් වහන්සේලා ඉල්ලීම් කළ ද එහිදී ද බුදුන් වහන්සේ පෙන්වා දී ඇත්තේ ශාසනයේ යම් කලෙක ආසවට්ඨානීය ධර්ම පහළවෙත් ද එවිට ශික්ෂාපද පනවන බවයි. ඒ අනුව සංඝ සමාජය ආරම්භ කොට වසර 20 ක් ගතවන විට එහි විවිධ අර්බුදකාරී තත්ත්වයන් මතු වීමට හේතු පහළ විය. ඒ අතර ශාසනය ආරම්භ වී බොහෝ කල් ගත වීම, ශාසනයේ පිරිස විශාල වීම, බොහෝ ලාභ සත්කාර ලැබීම, බහුශ්‍රැතයින් වැඩිවීම වේ. බුදු සසුනෙහි පැවිදි බව ලබා ගත් පිරිස දිනෙන් දින වැඩි වන්නට විය. එලෙසින් ම සාසනයට ලැබෙන ලාභ සත්කාර වැඩිවන්නට විය. මේ හේතු නිසා හික්ෂු විනය මූලික පරමාර්ථවලින් ඇත් වන්නට විය. එම පසුබිම මත හික්ෂුන් උදෙසා විනය නීති පනවන්නට විය. යම් කාරණාවක් පැමිණි විට එය හික්ෂු සමාජයේ අයහපත පිණිස ද මහජනතාවගේ විවේචනය පිණිස ද වන්නේ නම් එකී ක්‍රියා වළක්වා ගැනීම සඳහා බුදුන් වහන්සේ ශික්ෂා පද පැනවූහ. විනය නීති පැනවීම කෙරෙහි හික්ෂුන් වහන්සේලා මෙන්ම ඇතැම් විට රජවරුන්, සිටුවරුන් ද තවත් අවස්ථාවන් වලදී බාහිර සාධක ද බලපා ඇත.

බුදුන් වහන්සේ විනය නීති පැනවීමේ දී ස්වභාවික පරිසර සාධක ද යම් යම් අවස්ථාවන් වල දී බලපා ඇත. මහා ශික්ෂණයක් සහිත පරිසර හිතකාමී හික්ෂු පිරිසක් ගොඩනැගීම බුදුන් වහන්සේගේ ප්‍රමුඛ අරමුණ වී ඇති බව ඒ තුළින් විද්‍යාමාන වේ.

හික්ෂුන් වහන්සේලා උතුම් ජීවිතයක ගත කළ පිරිසකි. වස් විසීම පිළිබඳ ශික්ෂාපද විනයට ඇතුළත් කිරීම කෙරෙහි ද පාරිසරික සාධක බලපාන ලදී. වැසි සමයෙහි පොළොවෙහි නව දළුලීන් වැඩෙන තණකොළ හා කුඩා ශාඛයන්ගේ පැවැත්මට

1 පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
osankairo@gmail.com

භික්ෂුන් වහන්සේලාගේ වැසි සමයේ ධර්මදූත සේවාව බාධාකාරී වූ නිසා වස් ශික්ෂාපද පනවන ලදී. එසේම මෙවැනි අවස්ථාවන්වලදී ස්වභාවික පාරිසරික සාධක හේතුවෙන් විනය නීති පනවන ලදී. තවත් අවස්ථාවක භික්ෂුන් වහන්සේලා තල් ගස්වලින් හා උණ ගස් වලින් කරන ලද පාවහන් පැළඳීමට පුරුදු වූ විට බුදුන් වහන්සේ එසෙ තල් හා උණ ගස් වලින් කරන ලද පාවහන් පැළඳීම නිසා, දුකුලා ඇවතක් වන බව පෙන්වා දී ඇත. ජලයට කෙළ ගැසීම, මල මුත්ත කිරීම, ගස් වල අතු ඉති සිඳීම උපසපන් භික්ෂුන්ට ඇවැත් සිදුවන බව දක්වා තිබේ. එවැනි ශික්ෂා පද පැනවීම කෙරෙහි ද ස්වභාවික පාරිසරික සාධක බලපෑම් කර ඇති බවත් කිව හැකිය. බුදුන් වහන්සේ විනය නීති පැනවීමේ දී අපේක්ෂා කර ඇත්තේ පුද්ගල ශික්ෂණයයි. එම ශික්ෂණය උසස් සීලයක් සේ දක්වා තිබේ. එහිදී මිනිසාට පමණක් නොව ජීව අජීව සෑම වස්තුවක ම පැවැත්ම ආරක්ෂා වීම අපේක්ෂා කර තිබේ. මේ අනුව අවසාන වශයෙන් එළඹිය හැකි නිගමනය වන්නේ බුදුන් වහන්සේ විනය නීති පැනවීම මගින් පාරිසරික සාධක ද බලපෑම් කිරීමක් දක්නට ලැබෙන බවයි.

